د شاعر

پسرلی

د محمد جان فنا دوهم اثر

مهتمم: قاسم «سوزان»

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خواربزگرته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU 6195

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمېر : ۵۰۰
دچاپ نېټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
۱	پیل	۱
۲	عشق	۱
۳	کائنات	۲
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	۷
۷	دتوتکی شور	۸
۸	نیالګی	۹
۹	دورېځ ژړا	۱۰
۱۰	څاڅکی	۱۱
۱۱	دبوډی ټال	۱۲
۱۲	دشپونکی شپېلی	۱۳
۱۳	د شقق سره خبرې	۱٤
۱٤	مېزی څه وایې	۱٥
۱٥	د هېواد پسرلی	۱٦
۱٦	اې پغمانه	۱۹
۱۷	بن	۲۱
۱۸	سرو	۲۳
۱۹	چمن وایی	۲۳
۲۰	دسحر نسیم ته	۲۳
۲۱	غوټی	۲٥
۲۲	اغزی	۲٦
۲۳	ګل	۲۷
۲٤	دپسرلی ګل	۲۸
۲٥	دبلبل نغمه	۳۰
۲٦	دفوارې ساز	۳۰

شمېر	شعر	مخ
۰۲۷	باد	۳۱
۲۸	دتوتی سندرې	۳۲
۲۹	څانګه	۳۲
۳۰	دحباب خندا	۳۳
۳۱	شنه پانه	۳٤
۳۲	دسیندد څپو نغمې	۳٥
۳۳	زهرې ګلونه	۳٥
۳٤	خوږ انار	۳٦
۳٥	مهې ته	۳۷
۳٦	سپین زر	۳۸
۳۷	کیمیا بوټی	۳۹
۳۸	دغنمو وزی	٤۰
۳۹	دمچمچی ناره	٤۱
٤۰	چینه	٤۲
٤۱	منګی	٤٤
٤۲	طبی نبا تات	٤٤
٤۳	چرس	٤٥
٤٤	یووزی انګوریم	٤٦
٤٥	دام اودانه	٤۷
٤٦	بندی کوتره	٤۷
٤۷	داوریازمزمه	٤۸
٤۸	واهم یوخیال	٤۹
٤۹	مهوه	٤۹
٥۰	دپښتونخوا غرونه	٥۱
٥۱	خاوره	٥۱
٥۲	تیږه	٥۲

شمېر	شعر	مخ
٥۳	کوچی	٥۳
٥٤	آسمانی پېغله	٥٥
٥٥	اوربشې	٥٦
٥٦	شپین زیری مالیار	٥۸
٥۷	دشکو فې جشن	٥۹
٥۸	دارغوان مشعل	٥۹
٥۹	دور ېښمو چنجی	٦۰
٦۰	دشبنم مرغلرې	٦۱
٦۱	مرګ اوژوند	٦۲
٦۲	دبزګر چیغه	٦۲
٦۳	خپشاوه	٦۳
٦٤	تمباکو څه وایی	٦٤
٦٥	غاښول	٦٥
٦٦	قفس	٦٦
٦۷	زرکې ته	٦۷
٦۸	ګلچین شاعر	٦۸
٦۹	خزان	٦۸
۷۰	پای	

﴿الف﴾

د بناغلی «مجروح» تقریظ

بناغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه چه ماته دې را کړې وه ماوکتله، اوخوشعرونه چه دې ماولیدل خدای شته ډیر مې خوښ شو اوډیر خوند یې راکړ.

ستاپه بعض شعرونو کښی شعری لطافت اوادبی قوت له ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره کومې موضوع ګانې غوره کړې اوکوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه ښه استعداد اوستاپه ښه قریحه دلالت کوی.

که ته خپل دادبی تکامل سیر ته دوام ورکړی اوپه دې لار کښی خوقدمه نور مخکښی لاړشې نو دپښتو په شاعری کښی به یو نه پیاوړی شاعر داعلاموپه فهرست کښی زیات شی؛ اودپښتودادب سنګر کښی به یوبل نه سپاهی پیداشی اوهغه به تی یی!

ته فنا یې مګر ډاډه اوسه شعر به دې دایم باقی وی که خدای کول.

سید شمس الدین «مجروح»

د بناغلی «الفت» تقریظ

دشاعر پسرلی د بناغلی فنا صافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی. رنگ کښئ د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نیولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبیعت لهمظاهرو او بشری فطرت سره ډیر ارتباط لری.

دغه ځلمی شاعر یوازې له گل اوبلبل سره کارنلری دوطن له اغزوسره هم آشنا دی اودهیواد لههرکانی بوټی سره مینه او علاقه لری دده دځینو اشعارو عنوانونه لکه دغنمو و زی، څانگه، شنه پانه تیزه، خاوره ، اغزی منگی، چینه اوداسې نورد نورو په اشعارو کښی دغومره نه مومو .

فنا په دغسی موضوعاتو کښی ډیر سه نکات اومطالب پیدا کړی دی اواشعار یې اصلاحی رنگ لری ، ژبه یې ساده او روانه ده اوپه شعری پیرایه کښی ځینی اجتماعی معایبوته گوته نیسی مثلاً د پسرلی گل په خبرو راولی اودا پرې وایی:

چه غوټی و م له نسیمه شرمهد مه ✲ په ټټو پانو کښی بلبل نه پټهدمه
دوز مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشناشوم
. . . . . ✲ . . . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✲ په بازار کښی مې پیسو باندې سودا کړی
لکه بنگلې بنگلې پهغلی چه خرخیږم ✲ زما نسان نه یم له ننگه مړاوی کیږم

✲ ✲ ✲ ✲ ✲

همدا رنگه د تیزې له سنگین عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلومیږی خپل شعر په شاعرانه رنگ داسې شروع کوی :

«دخو پانو دزړه تشبیه له ماسره کهږی ، دعدالت په تله کښې دکم او زیات مقیاس او معیار زه یم ، زمرد لعل اویاقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غیږ کښی ځای لری ، د وطن دخپلواکی په جگړه کښی د مجاهد ینو سنگر زه یم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې مانی او ودانی تهداب زه یم او ددنیالوړې مانی اوښکلې بنگلې په ما باندې ټینگې ولاړې دی»

له دغې لنډې تبصرې نه بناغلی فنا دشعر رنگ او ډول څه نه څه معلوم شوی وی، زه دغه اشعار دقدر وړ بولم اوپه ښه سترگه ورته گورم.

۳۸/۸/۱۲ گل پاچا «الفت»

﴿ج﴾

دښاغلی «بینوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی یې بقا
خزان وی، بلکه له دې پسرلی څخه پخپله دبقابوی پوړه کیږی .
زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه ستر که گورم، خصوصاً دده ساده او
روان سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه دده داپسرلی به خزان و نه لری او پرله پسې به رنگارنگ گلونه
دده طبع په بن کې په غوړیدووی ، چه د ذوق دخاوندانو دماغونه معطر کړی، اوداهغه
وخت کیدای شی چه دی په خپله دښکلا په تماشو کی فناشی لکه چه پخپله وایی:

«فنا» شوی د بنکلا په تما شویم
ماجار کړی ستاله مخ نه دی هزار بن

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

★ ★

دښاغلی «ربښتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له نندارې څخه مې پوره خوند واخیست، ددې پسرلی غوټی ډومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له پرانستې ده. په دې پسرلی کښی رنګارنګ ګلونه غوړیدلیدلی او هرراز وزمې پکښی چلېدلی دی.

په دی ګلونو کښی یو خوږ بوی پروت دی؛ چه دهرچا زړونه پرې تازه کیږی

په دی پسرلی کښی په مزه مزه دبلبل نغمې، د توتیانو سندرې دسیند دغږ پوشور د شپونکی دشپیلی سوزناکې چیغې اوربدل کیږی.

ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پټی غوټی غوړیږی، د دې پسرلی باد دخوارانو پیغامونه شته منوته رسوی:

دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم ئی د بوای عشرت سرای ته

غرض داچه دشاعر په پسرلی کښی دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه شته دی.

لکه بوی چه دګل په پاڼه کښئ پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خوده دروانې اونازولې نرمې طبعې پلوشې پکښې غلی غلی ځلیږی.

داسې ښکاری چه فنا دزړه په فتوه شعر وایی اودزړه دخا وندانو دپاره یې وایی نو ځکه په زړه کښی لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه داځلمی شاعر به نورهم دشعر پسرلی بنایسته کاندی او دشعر دباغ وبن ګلانو ته به نوره تازګی هم وبښی.

۳۸/۱۰/۱۳ صدیق الله «ربښتین»

★ ★
★

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنګه چه په ناغوړ پدلی غوټی کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزو ګانې او نیمه خوا ارمانونه شته .

او لکه څرنګه چه د وزمې په سحر د غوټی د مخ حجاب او پرده لکه د ښاپیرانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او بېرته شی، همداسې د الهام د جذبې او د دردونو د سوزو ګداز په واسطه د شاعر د باطنی آرزوګانو اومفکورې له مخې پرده لهرې کیږی اودشعر په ژبه دده د آرزوګانو معما تفسیر پیږی د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټی هم وده وکړه ، دا غوټی خو څکه د مجهولو او مرموزو آرزو ګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند اوغمناك ژوند خزان کښې د آه او اه وسپلیو د نسیم په چلهد و د نوی ګل پشان غوړ پدلی او د ځلمیتوب په تودو وینواو او بنسکو اوبه شوې ده .

دا نوی ګل معنوی ګل ذی . د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه اومالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی .

که څه هم دا ګل ظاهری رنګ وبوی ا و د صورت سنګار نلری خود سیرت بنکلا اوعطر پکښې شته .

د دې ګل تنکی پاڼه ظاهراً د بنکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر دزړې بڼې اود بهوزلو خوارانو دابتر وخپرو او د یتیمانو دخپرو ځپلو مخونو هنداره ده .

دا ګل کله کله د شړشم دګلو پشان د بهوزلو تیارې خونې روڼې کوی یادشهید د قبر سر ته دلاله د څراغ په څېر سوزی .

او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میرواو دښتونود تورو خاورو په غېږ کښې ، د لاجورد دتك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زړې وګلونو په رنګ یا د لعل او یاقوت دغا ټول پشان را شنه کېږی اودنا پوهی اوبېکاری او یا د بهوسیلګی په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی .

هوا د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لری، ددې ګل درنګونولیدل اویا اودیوی اوعطر دکیفیت اوماهیت کشفول اوبویول
ډېره باریکه نازولې قریحه اوحقیقی بصیرت غواړی اوکه نه ډېرممکن دی چه
داګل لکه د وچو میرودمنیلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرپېژی .
د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقی هدف مقصد او مرام
څېره اود افکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی
پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلی، دخزان طوفانی بادونه اودژمی دو اوړو
یخنی څه اغېزه نشی کولای .
ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقو نو د سمسورتیا ، د افکارو
د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی دی .
یواځې او یواځې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشی او یاد مړاوو
احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی نومړاوی اوبیاپانې پاڼې شی .
او دا هغه وخت دی چه د شاعر د رنګینو ګلانو ځینې ډک د اشعارو دیوان
د زماني دګلچین لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې
د مړو ذوقونو دګلخن په انګارکښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او
ژوند سرنوشت دې محو اوفنا شی .
هوا دا ګل درنځورې ځوانې او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی اوشاعرانه ژوند
یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بن اودرنګینو خیالونو په ګلشن کښې
غوړېدلی دی اوپه همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .
هوا دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه
دنیا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو
پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښیی او هر شاعر پسرلی ته
د خپل ذوق اوقریحې په سترګه ګوری .
دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د بنکلا چمنونه
اودښایست ګلزارونه شته .
د سرو شونډو او غوټی چه د خندا په نسیم و غوړېږی ، د تورو سترګو نرګس
چه د بهار ری په خمار سره شی ، د جګو د نګونښتری قامتو نو
د ناز رفتار چه قیامتونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې
چه انارګلنیسی ، په سورګلالی مخ باندې چه د تورخط سبزه را خېږی ، د
ناز نازیو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پیکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروی‌دا ټول دحسن‌ا وښکلاپه جها ن‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زړې ګل و ټومبی نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری ولمبزی اود نا کا مې مینې دبیلتانه په تورو شپو کښې یې ډیوه ولېګیزی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سرۅزرو خیالی تاج ږدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غو ا ړی چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .

د ډ آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.

نوددې شاعردپسرلی د بن دونوښکلې‌ځانګې په ژمې کښې هم شکوفه‌کو ی او د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زړوګلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمګړتیاو د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و و ایی د جا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .

هوا د دی نـوی پسـرلی نو ی ګل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون کښې لږ شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بهرته‌کړېده او ډېرې رنګینې نندارې او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و بنـکلا ندی غو لېد لی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطنی کیفیا تو ا و خواصو د ادراك فلسفې ته و ر نژدې او سره لهیر اوژور شویدی دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غږېد لی اوراز و نیاز یې کړی د ی .

دلته د شاعر نازولی خیال د بوډې په ټال کښې د زړو ، سرو ، شنواوسپینو ښاپېریوسره زانګی .

شاعر چه‌کله وګوری لمریا سپوږمی د تورو وریځو په څادرکښې مخ نغښتی دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوڅان غلی کړی .

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې وریځې شته خو د بنه صورت‌د حجاب په څېرننګین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې څاڅکې

چه لدې وړېځو نه اوړېزی هغه د درد نېمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلتـه د آب يـو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حيات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحيا خولـې اود ژوند او به د څاڅکو په پياله کښې ، ځـان وربښيی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگينو لمنو تماشا او دبهگناهووينو دطوفان ننداره کوی..

د شاعر د وړېځو اوڅاڅکو پهکنايه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلـی تـا لـندې د آسمـانونود (سا ، ړې ، گـه ،مه ، ۀپه ،ده نی) پهاوو پردوکښې دژوند زيراوبم ساز غږوی

ددې پسرلی برښنا چه د مثبت او منفی نه پيدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زهری دهوې روښانې آيندې د افق په سرليك کښې پهسر وزرو ليکی .

هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پهژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ژنا اوصفت د ژبې په نامه ستايی .

دا يواځې شاعر دی چه دبلبل په ژبه پوهېزی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسير کوی چه پهگلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونههغهشاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووايی

شاعرخوځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر يې په لاس کښې نيولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگينو او ښکلی مخ لهناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بهوزلو په لو څو پښو کښې نه چوخهېږی .

د دام او دانې ماجرا شاعرته درشوت خورواو خاينانوگرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه يادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دريا د تسبوپشان سپينې کوترې نه کښهوزی او د چال وفريب په لومه کښې د مرغی پڅای انسان نه گيرېږی .

کله چه دلمر دزرينو و رانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلاليو مخونو باندې دشرم و حياد خولو دانې او يـا د سرخ رويو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اوميخانهدانگورودانه ده

شاعر دپسرلی پەمکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق او د شین زرغون بن په مدرسه کښې دسروی له وني نه د ثبات استقامت او راستی درس اخلی او پوهیږی چەدراستی ثمر تل زرغون دی.

دفوارې ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرګ پند او عبرت ورکوی دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په شکلا نەغولیږی.

ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انګولاورپەیادیږی د شاعر تهز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو څرخه د غریبانو د خامتا اودمړو د کفن کارګاه لیدلای شی.

د سیندد اوبو چپې د شاعر پـه غـوږ کـښې دوچـو میـرو سنـدرې وایي.

خا نګه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چـه : زه مهوه لر م او د خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاون‌اومرستې لاس‌یم اې بډایا نو تاسو هم خوارانو او له پښولوپدلوته د مرستې لاس ورکړئ او اې ظا لمانو اوزورورو په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کوئ .

خوارشاعر وچې‌څانګې ته ځکه په توده مینه‌ګوری چه په ژمی کښې دخوارانو سړې کوټې تودوی .

د شاعر په نظر کښې هربوټی او خټو خاردکاروز یاراودلوړهمت د سیوری لاندی کیمیا بوټی دی .

د تمباکو د پانې د حال په ژبه یوائې‌شاعر پوهیږی چەوایی:

د پیسـو سـوزول زما چال او سره زر په ایـروبـدلول زمـا کـمال دی .

کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوګرفتار بلبل‌او یا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شوې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او په انسانی رحم‌باندې دنفرین‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو د خـم او چم پـه لیدلو د استعماری شوم سیاست د چا ل وفریب د خاطرو په فکر ولوهیږی .

اوکله چه په بازار کښې درنګینو د ستودستوګلانو څرڅول د شاعر په ستر‌ګو کښې دا غزیو په څېر چوخ شی بیانود شکلو رنګینوپغلود خرڅو لوپه سودا کښې ولوهیږی اودګـلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنګینو منـګلو پشان سورشکاری

هوا

شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پته ولګهیزی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ند ې استهزاء مسخرې او لوبې کوی .

بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بن دې د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بیخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دپرمختګ او نهضت لاردې د مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .

اوف !

د شاعر تخیل هم د ډهر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی . شاعر هم دتفکراو اندښنولهفضانه د خپلواشعار و دپسرلی بن ته راښکته شی. هو د ده د شعر په بن کښې د پسرلی ښکلې پهغلې د نوی کال د ځلمی سره ودهزی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوزې خوزې مسرې وایی . د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانګې او پاڼی چك چکې کوی اوسروه په چمن کښې ناڅی .

آه !

که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پهغلې سره غاړه غړی کېدل و .

خو افسوس چه دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .

او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بن اودشعر و ادب له ګلزارنه یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډ و خار را ټول کړه او بس چه ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې پهبازارکښې څه ادبی قیمت او معنوی ارزښت ونلری .

محمدجان «فنا» صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن اوهم‌رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
ز ما د پره ګناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا و فا جوهر دی
د اخلاص او قربانی ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولی اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیردی ټاکل شوی
لـوی څښتن لـری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده پـه حـکم
د خـالـق ر ضا مـد ا ر د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مـنـاسـب و ر تـه در بـار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېرم بشکلي
پـه صنعت د کـر د گـا ر دکائناتو

محبت بـه درنه هېر شـی د خوبانو
کـه دې و لیده سـنـگـا ر د کائناتو

یو نظر و کړه چمن گلشن ښه یاته
څـه ښا یست لـری بـهـا ر دکائناتو

په دښتو نو کښې اغزی بن کښې گلان دی
غم او عیش د ی پـه کـنار دکائناتو

د لید و او اند ښنو د پاره و ړ دی
لا لـه زار ا و خـاره ز ا ر دکائناتو

ښه ورځ ر شه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قـدرت پـه لا س اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بیا دوبـی منی ژ مـی
یـو گـړی نـشـتـه قـرار د کائناتو

کله باد شی یـا طوفان د سیلا ؤ نو
د ا او بـه خـا و ر ې غبار دکائناتو

کله واوره ا و باران کله زلـی شي
را او ربـزی پـه خـپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښي شامل دی
نـامعلوم دی ټـو ل مقدار دکائناتو
که دېوان دی که ملک که جن پری ده
ټـول شامـل د ی پـه قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښېږ ده
ډ ک لـه کیفه مـر غـزار دکائناتو
ته د لمر ا ودسپوزمي رڼا ته ګوره
مـنـور شـه پـه ا نـوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عـجـایب دی بـې شمـا ر دکائناتو
د ثـبـات استقامـت عـزم ټینګوالـی
و ا خله درس لـه کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمی نشته
تـل مـدام جاري دی کا ر دکائناتو
سه ئې شکـلو منظروتـه نظر و کړه
روح تازه کړه پـه د یدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته ورې او مناسب وی
څوک یې نشی کړی اظهار دکائناتو
پـه لـکولـکو پردې د تماشې و ړ
نندار تو ن د ی پـه هـزار دکائناتو
د قدرت په نندارو کښې (فنا) شوی
زه مین یـم پـه د لـدار د کائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمی د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرګ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
پو کومه د ژوند ساغیبی آواز یم
مزاوې خمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
ساړې که مه په ده نی مې آسمانونه
داو وپرده عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ یزم د (فنا) د زړه پر ده کښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوانوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزګاردی
چه هیوادموهم ودان او هم سمسورشی
وخت دګښت او بزګری اونوی کاردی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت دګر دګاردی

دشنو پانو په د فتر کښې لیکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسیم په چلېد و شو هرې خواته
له هو سه پـه نڅا و ر ته څنا ر دی
د سپین زر پشان و یالې اوږونه ډکې
په نارو په چیغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جـو پـه خـوزه ژبـه
په توصیف دپسرلی کښې سیند اقراردی
یاسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د ګلشن د ر و د یو ا ر د ی
د کا کـل پشان چه وغورېد سنبل بیا
بې قیمته مشک دچین او د تاتاردی
نازبو بیا په نخر و چمن تـه را غله
بیا مشغو له نسترن پخپل سینګاردی
سروه بیا دپسرلی بیرغ را جګ کړو
د ګلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شین دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډ که په لا له د کـو هسار د ی
شرو شور نه قیامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځینې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
د کار غانو خپل ملکو ځینې فراردی
قمری جوړه کړه په سروه کښې بیاجاله
په دښتو نو کښې بیازرک په نازرفتاردی
هنګا مې د محبت تـازه تـازه شو ې
بلبل بیاپه شور فریاداو په چیغاردی

دچمن بوټی طاؤس غوندې سایسته شول
شین توتی په شو باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بیا
سور ګلاب دتور بورا دمینې یاری دی
توبې ټاتې کړه چه وخت دعیش ونوش شو
ساقی راکړه خنوبیالې چه نوبهار دی
پرخه بیا دګل ګلاب کړه مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخساردی
شکوفې د غوړېد و څادر په سرکړو
په غاړه ورته ځلمی د شا خسار دی
د غوټې نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا ز خمی په خاردی
د چمن پېغله د باغ ځلمی واده شول
پهرځای کښې دخوښی مجلس روی کاردی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لا له د ځگر زخم
د مین د زړه شا هد ګل د ا نا ر دی
د ر بتین عشق ګاروانو نه خو ځېدلی
ا و د شمعې د لمبو نه پتنګ جار دی
را روانه قا فله شوه د ا رمان بیا
روح تازه دچمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پیدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځینې اختیار دی
غوړېدلی دی غوټې د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بېقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

❁ ❁ ❁

بر پښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو ګمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم بر پښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم بنادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
ګورۍ زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د توتکی شور

غاړه مې سره ده خو خو ندا ره نه یم
سینه مې سپینه ریا کاره نه یم
زه تور او سپین او سره رنګونه لرم
د و ر نګی نلرم مکا ر ه نه یم
که څه هم زیاتې لرم تورې ښې
خو زړه مې سپین دی ګنهګاره نه یم
لکی مې دوه تاره ده ځیر شه ورته
زه تش ګفتار او بی کر داره نه یم
ما چه پیغام د نوې کال را وړی
نو د زوړ فکر طر فداره نه یم
زه انسان نه یم هم جنس نه ځورم
(فنا) ظا لمه ستمکا ر ه نه یم

❁ ❁ ❁

نیا لګی

د صبا بنه غټه و نه نن نیا لګی یـم
ز ه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یـم

ز ه به‌ستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه گو ر ه په کمه‌که کمکی یـم

تر بیې نه مې یورپ هم غا فل نشې
که‌نه ستر گو کښی‌دگل‌پڅای‌اغزی یـم

که له ما نه ثمر غواړې و مې ر و ز ه
پر ورش که مې و نشی وچ لرگی یـم

بې آبی نه‌مې بنه سا ته چه و چیز م
که‌مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یـم

دوربخ ژړا

کله پر ده شم دقمر په مخ کښې
کله خادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و با سه ا و به د حیا ت
پرېښنا ، دغرونو بنا پیر ی ته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمی ته وایه
دابه ترڅوپې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خو ند
پلوکه لېرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تما شا شی جهان
دابارا ن نه د ی چه پر تا ر ا لحی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

خاخکی

او رېد لی د غمو نو له آ سما ن یم
د یتیم د تو دو او بنکو تر جمان یم
نورو خا خکو سره کله‌چه‌یوځای شم
رانه‌جوړشی‌لوی‌درياب‌سېلاب طوفان‌یم
زه‌په‌خوله دمچمچی کښې‌خوږ ګبین‌یم
خودمرګ ټکی‌په خولود بنا ماران یم
شی سمسور هرهغه‌ځای ته چه رسېږم
جل و هلو ته دژوند دوا در ما ن یم
دصدف غېږ ته چه و ر سېږ م د ر شم
که دتیږی زړه ته ورشم‌لعل مرجان‌یم
خوږ شربت یم دخوږو په‌پیمانه کښې
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان‌یم
زوړ خمار یم د شرا ا بو په پیا له کښې
په رنګین مخ دخولو دناز با ر ا ن یم
د نا کسو لپه ر خسا ر ه حنځل لی
زه دشرم او د حیا ا و بو پشـا ن یم
آ بر و مندو سر ه ټکی د آ بر و یم
له ا لما سه د (فنا) نظر کښې‌ګران یم

✿ ✿ ✿

د بوډی ټال

د طاؤس پشان رنګین دبوډی ټال یم
دجمال آسمان کښی زه ښکلی هلال یم
لوړ درشل زه د بنایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلي ناوې ښکلی هاریم
زه رنګینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مخکی ښکلې پېغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکی زه دآسمان شم
دلمر وړانګې ز ما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام دی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډی ټال دیار په وروځو کښې تر سرشی
ښاپیرۍ زېړې اوشني یاسرې اوسپینې
ماکنې ټال خوری فرشتې او ناز نینې
نارنجی ، تور اوآبی زیړشین اوسپین یم
ذ(ڤنا) ګلابی شعر غوندې رنګین یم

د شپونکی شپیلی

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم بنایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې ږیا یم
له پستی او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور او زما گور همدا کوهسار دی
زه څښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکېدلی نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لېوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عا طفه زما شهکا ر د ی
غږومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلی مې خورا ډېرشیرین گفتار دی

✲ ✲ ✲

د شفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګی غواړې په غاړې کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بیا

له هېڅا سره-وفا د دنیا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بیا

د صبا په هنداره کښې د ې ښودلی
د هېوا د د شهیدا نو سو ر کفن بیا

د سحر ستوری به ستا د داغ شاهد و ی
بې ګنا ه-خون د ې لیدلی یې غمجن بیا

دا د کو م دا ړې شبخون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نیولی کو م رهزن بیا

تا نا مو س د ز ما نې ا بتر لید لی
د ه په سر و و ینو رنګینه ستا لمن بیا

د فلك چه زړ ګی شین دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بیا

مېزی ځه وایی.

مخلوقا تو کښې یو ډېر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرمان یم
کائنات دی اوس ځلمي سپین زیری کېږی
زه شاهد د پسرلي ژمی خزان یم
رسېد لی ماته ډېرقوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوارنا توان یم
آذوقه مې ټولومه لور په لور ې
ټینګ ثبات عزم لرم ډا ډه په ځان یم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عیشونه
ځکه تل مدام د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکومت لرمه ځانته
زه یو غړی د لوی کور او خاندان یم
متحد چه وی ملت نه خرا پېږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بن او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاندزحمت او کاردهرد دهقان شو

خبر راغی د وزمې په لاس چمن ته
چه د عیش اود خوښی کاروان روان شو

پسرلی شو په بنا رونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق ا و مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی با غ کښې دربارو کړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت بنکاره عیان شو

پسرلی ته د شا عر په نظر گور م
زما عقل دې بنایست لره حیرا ن شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خواکښې
د مېلو او د عیشونو بیا د و ران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولحینی د ک چمن بوستان شو

سم اوغر بیا په خود روګلان بنایسته شول
بن بنایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخیزی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څېرورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلی
د بنت او غردز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښې
لاجورد غوندې بنایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو

تو ر بو را د محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شئه سره کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاخته ناست پرځا نګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفواري کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشارګـویا زبـان شو

لورپه لوړې دخوښۍ سازونه موج شو ل
پـه غـزل نغمو و یلـو سینـد روان شـو

د شمال په نرۍ ساز کـښې څنا ر ناڅی
ا و قمری ورته له شو قه غز لخوان شو

ټولې څانګې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خواکښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یا د شـوې
له وحشی ګـلا نو ډ ك چه بیا با ن شو

شکوفه د څانګې غوږ ته ګوشواړه شوه
نسترن په سپین څادرکښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خو لګۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پېکی ز ما غو ندې پریشان شو

د بلبل سره غاړې شو ه د ګل څا نـګه
د مینو بیا پو ر ه د ز ړ ه ا ر مـا ن شو

ما په نظم د ګـلا نو ا مبل جو ړ کـه
چه ګـلا نو لحینې ډ ك ز ما دیوان شو

د بهار ا و د غا ټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه د ر مرجا ن شو

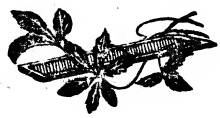

اې

پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په ځاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په‌کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په ربښتیا ده
اې پغمانه له مابنامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شی
ګنږو څانګوکښی د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی کښې غـور ځنګونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډک جام د شراب له نشو ډکه یې
تا کښې خوند د څوار لسمې شپې رښا ده
لکه تاج یې د کابل پر سر لو پدلی
په هر گوټ کښې د یې د بنکلو ناز خندا ده
ته د بنکلوزړو کښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره د یې د مینې کیمیا ده
بناپېرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته یې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شیدا ده
بنه مظهر ته د بنایسته جمال بنکلا یې
چه مینه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت یې
هره تیزه دې شاعر ته یو دنیا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عیش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غریب سودا ده
غېږ دې خوار غریب بدای د پاره خلاص دی
ته دردمند یې فوارو کښې د یې ژړاده
ای پغمانه ته هم راشه تما شې له
چه په خونه د غریب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خیبر رایاد شی
خدایزو بن بوستا ن پرما ماتم سراده
د بنایست په نندار تون کښې مې لیدلی
بقا نه لری دنیا آخر (فنا) ده

بن

ګلالی شود ګلانو په ګلزار بن
بنکلی شوی دخوبانو په انوار بن

د ګلانو بوټو څانګو پاڼو ونو
لری بنې بنې منظرې په هر کنار بن

د شید وغوند ې رواني او به سپینې
د الماس او درڤ قطرې لری آبشار بن

بیا دزړ اوسپین ګلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو ګلو قطا ر بن

ترانو ا و ز مز مو خوږو نغمونه
بیا ډك شوی د مرغانوپه چیغار بن

د خوشبو ګلانو بوی چه ترسوزموشی
سلبو ی له هر یوچا ځینې اختیار بن

په غاړه ورځی دخانګوسره څانګې
چه رسپږی پېغلتوب ته د ا نار بن

د ګلا نو ا مېلو نه په لمن کښې
د خوبانو تما شوته ا نتظا ر بن

دلیدوشوق کښې به هر ګوره حیران شې
د قدرت په لاس بنایسته شود بهار بن

په جمال د طبیعت کښې محوه شوی
په ارمان د تما شو کرمه د چار بن

نندارولره یې هرڅوك هیله من دی
لری څکه په ز رګونو خریدار بن

د خوبانو په جفا کښې ځګرخون شوم
په ګوګل کښې مې لر مه دا غدار بن

رنځېد لـــی مینـــا نو ته تســـل د ی
د زخمی زړګیو د اغ ته لاله زار بن
ګل د ګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کـــېږی د خوبانو په د یدار بن
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټو ټې وی
د ګلرخ مالیار په لاس که شی تیا ر بن
چه مبلې شی د خوبانو په ګلشن کښې
روښـا نېږ ی د مخونـو په انوا ر بن
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړشی دربار بن
د غو ټی زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بن
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې و لوږی ناچار بن
په تعظیم به دې شمشاد څنارو لاړشی
ستـادناز په تلو به وکړ ی افتخار بن
د ګـلا نو ټو لې پا ټې به شی تو یی
که د ناز په ستر ګوو ګوری دلدار بن
که څه هم لړی خورا رنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لړی رنګین رخسار بن
تورباڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کـــرلی د ی د خا ر بن
(فنا) شو ی د بنـــکلا په تما شو یم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزار بن

★ ★ ★

ستړو

ړ ا ښو د لی طبیعت را ته هنر د ی
چه زړغونه د راستی مد ا م ثمردی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښې نشته
جګ قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوار کړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لور ی لرم سور او سپین اوزړ ګل
ز مرد لعل و مرجان ز ما زپور دی
چه سمسور ګل وګلزاریم پسرلی کښې
خا کساری او تواضع زما هنر دی
سکلو م به یې نازک بدن او ښې لاس
که په غېږ کښې زما پروت ښایسته دلبر د ی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د ببد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY
ACKU
6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلا ن واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره یوشان کړه
د غوټی غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واخله صبر خیریې ګرېوان کړه

چلبد وسره تازه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مخکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډا ګو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بهار و نه خزا نو نه
له خزانه د بنایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صد ه د مجنون د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلتانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندوزړونودرداورنځ درمان کړه
غوټی و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې بنه خندان کړه
رابیدار کړه وبښ لحلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېرژوندنه
نوی کال شونوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژوند او حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بدایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
ستر ګې خلاصې کړه دښکلو او بدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا دمیني ګلونه
معطره د وطن بن ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غو ټی دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټی

نه یو اخي بن کښي د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډو و سړه هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باند ې
مسته په نشه د غو ړېدو کښي بې پروا یمه
پانې می رنګیني اوتنکي دی د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټی خولې ته نزدې کېږمه
زه د خوږوشونډو و د خو لګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خرابېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټی صبابه ګل اوبیا به مراوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودایمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویایمه
ډېر خمار نشه لري خندا دغو ړېدو زما
خکه د خوږو رنګینو شونډو معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیري خکر خونې نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پاڼې پاڼې شم
زه ډېره معصو مه پاك لمنه با حیا یمه

شین بستر دپاڼو کښې اوخانګوسره غېږ په غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون لکه لیلا یمه

مخ نه‌مې طواف کوی نسیم ترصبا ژن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمۍ په تماشا یمه

زړه‌مې د(فنا) پشان زخمی زخمی په وینو رنګ
مه‌غولېږۍ خلکو که ظاهره په خندا یمه

اغزی

بنه خوراك یم د اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان یم
زه ګل نه یم چه بلبل پرمامین شی
د خنجر غوندې تېره بنو پشان یم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان یم
کله کله اوبه شوی یم په وینو
بنه رنګین او تازه ګل د بیابان یم
د شهید زخم کفن ګنډم بېد یاکښې
هم د ګل بلبل دمینې ترجمان یم
زه د ګل آب وحیا ساتم په بن کښې
تېره توره مې په لاس بنه نګهبان یم
ځګر خون شم چه په لوڅو پښو چو خېزم
د پرخون لاس بنکلولو په ارمان یم
د دې خاورې سره مینه لرم زیاته
(فنا) ستر ګو د دښمن کښې مغیلان یم

گـــــل

مخ گلابشونډي غوټی اوسره رخسار گل
ستاپه مخ کښې مې لیدلی د بهار گل
چه امبل دي دگرېوان پرسینه پروت دی
ځگر خو ن شو له دي غمه دانار گل
گل اندامي خپله گل بې مخ د ی گل دی
خندا گل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زېړ په شنوپانو بنایسته ټول
هره خواکښې راشنه شوی دی بې شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نونه زړه وړی
د پر خوبا ن لری د حسن خرید ا ر گل
دا د گل په حق کښې لوی ستم جفا ده
چه له څا نگو ځینې وشکوی م الیار گل
چه د رنگ اوبوی وفا بقایې نشته
ځگه نلری خزان کښې ا عتبار گل
چه په سموغر ودښت کښې غاټول موج شو
د مین د زړه د ا غونه شول گلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لیدلی د ی بېما رگل
تبسم سره چه شونډي وغوړېزی
سوزوی می د سکروټو په انگار گل
د(فنا) د پاره ستا حسن بهار دی
له رخسار نه به دي جار کړمه هزار گل

د پسرلی گل

چـه غـوټی و مله نسیمه شرمېدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټېد مه
د نسیم په تخنو لو په خند ا شوم
د بلبل خوږ و نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوډک شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی د عشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګی اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پېغلتوب چه و غوړېز م
نو بلبل سره په مینه نه مړېـزم
پناه غواړم له ناپاکو ستر ګو خار نه
لکه وحېزی چه تور خطله رخسار نه
غوږېد ل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما د پاره نغمې وایی
د خوښی غـزل د زړه ترانې وایی
زما رنګ ښایسته مخ و نو سره سیال دی
په ښه رنګ د زړو نو وړل زما کمال دی
له وزمې نه مې ډېر ښه عطر سازېزی
په عطر و نو مې خوبان واړه نازېزی
په څېره کښې مې د ښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی ښه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی ښه خوشروی یم
غوږ پدل ز ما سحر کښې خند پد ل د ی
لوړمعراج مې په وښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتا ج یم
دماغونو کښې مې بوی نشه پیدا کړی
ډېر خوبان مې د ښایسته رنګ تماشا کړی
کله کله مې له نازه په ګر بوان زدی
اوله خیاله کله زلفو کښې خوبان ز د ی
کله پاڼی پاڼی شم د چالمن کښې
کله شمه د پښو لاندې په چمن کښی
کله واخلمه خولګی له سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټی نه جدا کړی
په بازار کښی مې پیسو باندې سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چه خرڅېزم
زه انسان نه یم له ننګه مړاوی کېزم
چه بلبل سره په مینه کښې رسوا شم
په خزان کښی پاڼی پاڼی له حیا شم
د بلبل سره مې څکه وفا نشته
(فنا) کېزم په ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په عالم کښې د گل مینې کرم مشهوره
په مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د گلانو له سایست نه می عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صورت یې مه غولیږه خو زاپرې
گلالی مخکښې چه آب وحیا نشته
په بنه بوی عطر او رنگ و نه غولیږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفا نشته
پروانه د گل طواف کړی شربت اجلی
زمانه کښې بی مطلبه آشنا نشته
د شبنم غوندې له راز ه عبرت واخله
چه دنیا کښې بی ژړا نه خندا نشته
اې (فنا) شاعره دا نغمه ده
زه تل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

د فواري ساز

تیت و پاس هسك و ژور به وی هر کله
خو دا فخگه دا آسمان او دا گردون دی
د عروج سره هر گوره تنزل شته
که آسمان ته هم خوك خیږی سر نگون دی

چه هر څومره ډېر چګېږی پورته کېږی
دلوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زېر اوبم شته
بې ژړا نه خندانشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه ګره شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بلا

د بز ګر غنم به بېل کړم له وښو نه
دکو څو خاوري به پورته کړم هواته
زماساز کښې څا نګې پاڼې ونې نا څې
دا نغمه به ځنګومه بېښوا ته
بې پروا يم حقیقت نه نه تېر پرزم
د مه ښو ما جرا وا ړ مه ښه يا ته
مالیدلی ډېر عیشو نه بې چې چې دی
د خا نا تو ا فسا نې وایم ګډ ا ته
د خو ا را نو پیغا مو نه را سره دی
ر سوم يې د بډای عشرت سرا ته
يم ا ستاڅې د يتیم کو ندې له خوا نه
د ژړا ا حوا ل به و وا يم خند ا ته
د مخو نو حجا بونه نقا بونه
زه به ښو سمه د ا ټول پلي دنیا ته
دخوبانو په کا کل به کوم لوبې
ز ه به لو څ کړ مه مخونه تما شا ته
دا چه ډ پر لرم تلوا د اوزر تېر پرزم
د (فنا) دشعر پیغام د ر مه بقا ته

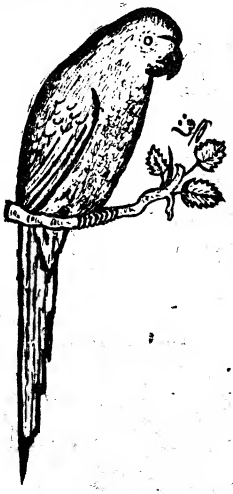

د توتی سندري

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
لـه آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به کلهشی ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام د ی زما
بن اوچمن می تل مدام یاد ېزی
زرغو نی سروې ته سلام دی زما
چه په قیمت د آ زا دۍ نه یی پوه
تاته دا خوږ غزل حرام دی زما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ ږ نغمو سره کلام دی زما
چه بی تعلیم او جاهل پاتې نشیء
داشور فریاد سحر ما بنام دی زما
زه په تعلیم کوم خوزی خبرې
بی سو ا د ا نو ته پیغام دی ز ما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام دی زما

څانګه

دښکلا نښایست د پاره بنه خدمت کړی ☆ ګلالی ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه ، ګل، لرګی مېوه مې ګتوره ☆ شکوفه زما د بن سینګار د پاره
داغزی نښتر مې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پا ره
که توتې توتې په تبر شمه خیر دی ❁ چه جوړ ېزمه جګدار غ دار د پاره
چه وچېزمه پژمی کښې خدمتکړم ❁ د غریب د نغری انګار د پاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس یم
دمېو ؤ نعمت‌لرم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته هم‌په رازدځانګې پوه‌شه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

د حباب خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هیڅ حساب یم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طاقت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما ښینه د ځاځکو تیزه
دنېستی‌په‌پیمانه کښې زور شراب یم
بې‌له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون ببړۍ ګیر شوی په‌ګرداب‌یم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ځنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پایښت ته‌خوږ ځواب‌یم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمر ګ تلا ش می‌ډېر دی چه‌بېتاب یم
زړه مې چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشا ن خراب خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوی‌کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه یم پېژ ندلی‌زه‌حباب یم

شـــــنـــه پـــانـــه

معرفی د لوی څښتن قدرت د پاره
یمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د سبا یسته و نو سکلا زینت د پا ر ه
چه و چېزمه د اور د و زخ ته لځمه
اوس چه شنه یمه بوستان جنت دپاره
دځادرلاندې مې سوړسیوری مدام وی
مسافر ته څو شېبو راحت د پاره
پسرلی کښې مې معلومه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې بنې خوږې مېو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره
سمسور تیامی نتیجه د اتفاق ده
لوی کتاب یم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زېړه پانه شی خزان کښې
د دنیا دژو نـد (فنا) عبرت دپاره

د سیندد څپو نغمې

زه وړو قطرو لحینی پیدا یمه✲هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته‌می‌مه‌گورئ‌په‌کم‌نظر✲وړه‌وکړئ مانه‌اوس‌دریا یمه
کله طوفانی انقلابی شمه✲و خت‌د سیلاؤ نوکښې بلا یمه
خپلهدف‌ته‌درومم‌عزم‌تینگ‌لرم✲شپه او ورځ په‌چیغوواویلا یمه
لنډ مزل مې‌نه‌دی‌لحم بحرونوته✲زه د عظمت لو یه د نیا یمه
سازلرم سرود لرم نغمې لرم✲زبه دفطرت یمه گویا یمه
داچه ولې ما نه‌گڼه نه اخلی✲زړه می ډك له غمه په ژړایمه
مخکه دښت‌پیدیازرغونولای‌شم✲نه‌نعمت دلوی څښتن‌وړیایمه
سورزرغون‌شی‌بن‌اوگلستان‌په‌ما✲د ردد‌بیا بان ته نه د و ایمه
زه مستې جذبې دسمسورتیالرم✲رنځ د شاړو مخکو ته شفایمه
ژوند بښې‌ذیرو حوته‌قطرې زما✲هم دوچ ډاگو نو مسیحا یمه
زړه‌کښې‌می‌دمینې درگوهرلرم✲وچوتورو خاوروته کیمیا یمه
درس‌دټیټوپاس‌دی‌مدوجزر مې✲سازد زیرو بم‌کښې په‌نڅا یمه
کارمپرمختگ‌دی‌پرته‌نگر لحم✲لو یه مد ر سه دارتقا یمه
وایمه سند ري د (فنا)د شعر✲ژ وند د سا کښا نوته بقا یمه

زیړی گلونه

معجزې ته خپل حیران یم ✲ پسرلي کښې زه‌خزان یم
زه د شمعې د سرتاج‌یم ✲ پتنگا نو ته معراج یم
کاپر گل یم‌درپه در زه ✲ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نخور د درد شا هدیم ✲ د مین‌د ر تگ‌قاصد یم
نبه رونبا نه مې رڼا ده ✲ که دچاستر گه بینا ده
د شر شم د گلوبا غ یم ✲ د غریب د کورځراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ✲ یمه بله ډ یوه بن کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ✲ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خـــــوز

اذ ا ر

زه خپله پيا له کښی خوږ شربت لرم
ډک او زخمی زړه لـه محبت لـرم
څوك نـدی خبر دزړه پـه حـال زمـا
سور پـه وينـو بنه رنګين سيرت لرم
نـوم چه مې اپستلی په مېو ؤ کښی دی
زه د سر و د انـو بنه جمعيت لـرم

زه دانې دانې ګلګو نو او بنکو کړم
ځکه نـو داغـی داغـی فطرت لـرم
ډك چه‌مې زړګی د ی لـه غمونـو نـه
زه ډډکـو ز ړ و نـو مـصيبـت لـرم
پوښ کښې مې ځان بنه‌په آب ساتلی‌دی
زه لـه زما نـې ځينـې عبـرت لـرم

ځان مې پټ ساتلی په پـر دو کښی دی
نه يـمـه بې شرمه ځـان له پـت لـرم
ظلم پـه مظلوم ز خمی ځکـر کـړ مـه
زه بـې رحـمـو زړونه شکـايت لـرم
پوه شـه ای (فنا) زما د زړه پـه راز
راز مې خپل ساتلی خـوږ طينت لـرم

منې ته

ننه مې بیا دخولې او به خوږې خوږې شی
چه په زړه داستاشیرین خوند اې منې شی
جوړ وی جشنونه بن کښې شکوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده مبوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویې ته بنه دو ایې
د ورنګې ستا لرې ډ ډ پرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانـی
د شاعر د زړه پشان ګلګون پر خون یې
درنځور شاعر پشان زیږ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
بنه دی پټ نـم باطن دې ډ پر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خو بنې او غم تفسیر شته
ستا په غېږ کښې د عاشق معشوق تصویر شته
کم خو نې له لاسه زړ دی نیم بدن ستا
د مظلوم په و ینو سور بنکاری کفن ستا
زړه خوا دې د یتیم مخ ښو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بدایانونه ریات بنکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوارانونه زړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او ځوښویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤکښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ می دنیا ستا
که خوا رانوته په لاس شی مُربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښځی ګله رښتیا چه ته سپین زریی
چه د تورو خاورو سپین ښکلی ثمریی
زړه دې چوی ځکه له دې ره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبریې
د خوارانو بڼا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سریې
پاك لمنه یی ظاهر باطن د ې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی درنه جوړ دراز هم ازشی
بیا د سپینو انـدامـونو خـوږ همسریی
د سپین زیری خواږدتن سپینه خامتایی
د سپین سروسر کښی سپین ښکلی څادریی
چه د ژمی سړوشپو کښی واوړې اوری
د خـوار انـو بېـوزلـو تود بسـتـر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته ببر ته راشی نـوسره زریـی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فـنـا) دستر ګو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین زیری بودا ډیر ضعیف نا توان و
د طمع سره ژ و ندو ن ورته ډ پر گران و
د اغزی د بښت و بیدیا سر ه یې کارو
تل مدا م به د سپین زیری دا روز گا ر و
ا صطلا ح سر ه بو ډ ا با به خار کش و
غیر تی و با هم ت ا و زحمت کش و
لور او پرې یې را واخیست لا ړ بیدیاته
یوه ورځ بو ټو اغز و پسی صحر ا ته
په بیدیا کښی ښه گرمی وه سره غر مه وه
کاڼی بو ټی خا وره مځکه ښه تو د ه وه
ځو ځ اغزی بو ټی یی ور پښل بیدیا نه
یو لوی پښتی یی را جو ړ کړ شا و خوانه
له ډیر کار او گر ځید لو نه ستو ما ن شو
د ځو ا نیږ قوت او عمر په ار ما ن شو
ډپښتی سیوری ته کښینا ستته ستوما نه
پیاز سکړ ك یی نو ش جان کړښه پر پمانه
د ا غز و پښتی په شار هی شو بنا ر ته
ما ز یگر ستړ ی ستو مان ر ا غی با ز ا ر ته
په پیسو یی ا غزی خر څ کړه یو دو کان کښی
بر یالی شو د هم ت په امتحا ن کښی
دې بو ډا ته هر اغزی شو کیمیا بو ټی
د هم ت په بر کت د طلا بو ټی
د (فنا) نظر کښی کا ر زحمت طلا ده
هر اغزی و ا ښه او بو ټی کیمیا ده

د غنمو وزی

د جنت د بنکلي وني خوږ ثمر وم
د دنیا له شرو شور ه بی خبر وم
د شیطا ن په شـر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان پـه ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یوبزگر یم
زه د گرانې خاوری پاك او گران ثمر یم
په سختی خواری تو دوخه کښې د لمر بیا
ربیل شوی یم په لوردخوار لو گر بیا
د غـذا پـه نامـه هـر وخت مکر م یـم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یوفقیر شوم
سلطنت کښې بنکلی تاج زه دباچایم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدایم
زه هم خاورنه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خـد مت کـو مه چه تـاجدار یم
بی نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خد متو نه

د مچمچی ناره

د هر نبش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نبش کښې ایښی طبیعت دی
د موذی رسېږی زیان دځیر خواه ګټه
د لړم چیچل ز ما شیرین فطرت دی
سودوزیان د ی د نیت پو ر ې ترلی
نیك اوبد دې د عمل دوزخ جنت دی
حدای که څه هم دی دتولو خونظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
دباران څاڅکی په هر ځای کښې یوشان وی
د لړم په نبش کښې زهرز ما شر بت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مردار وچه ګبین کړم
مادګل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار دخوږ نظام یو
خپل باچا سره مو مینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
دز حمت غیږ کښې آرام کړی راحت دی
ا تفا ق نه مو ګبین د ی پیدا شوی
که هوښیار یې تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوښی ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرګ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښی خوږ شر بت یم
زه په‌دښت‌بید یااوغرو کښی‌لوی نعمت یم
ډ ږمي خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړ ی یم د پېغلو سنګا رونه
له ډونو خوږو او بو خینی ډك جام یم
د خوبانو بنه همراز سحر ما بنام یم
شاوخوا کښي مې د بنوپېغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پېغلی ګوری مخ‌زما په هنداره کښي
زه ګومه تما شی دې نندا ره کښي
چه په سرو شو نډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله‌شم
زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښی اخلم
د کړو زلفو لنخیر په غېږ کښی اخلم
بنکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم بنایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته بنه ځای د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوربدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډږ نازونه
غاړه کښږی زما غاړه کښی یاران تل
مرور او پخلا کښږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه ا وبه شی خورم زړ ګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پرېښته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منګی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یا ر منګی
نو ځای لری که چېری وکړي افتخار منګی
ته چه له نازه د مین په مرګ پروافلري
څنګه‌دي اېښی په تندی باندې دا خوار منګی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له د ډېره غمه
نن چه می و لید ه په غېږ کښې د ډله ار منګی
اې عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږ دی
یو ه ټو ټه د لحد نښه په یاد ګار منګی
خود به یې پېغلی په تخرګ یاپه تندی ګرځوی
د تواضع په اور چه و سوزېد خا کسار منګی
ا و ښکې یې تو یې شو ې د پېغلې د سینې‌له‌پاسه
لږ معلو مېږی محبت کښې ګر فتار منګی
دې نه خبرؤ چه خو بان بی په تندی ګرځوی
نو ځا ن ستی که د سکر و ټو په ا نګا ر منګی
دسپینو لېچو په غا ړه کښې د پر عیشونه کوې
د زړه منګی دې راته ما ت که پد ې کار منګی
زه د یوې تراخې خبرې په ا ر مان پاتی یم
ته ښکلو ې سرې خوزې شو نه ې وار په وارمنګی
پېغلی مدام څکی‌په سروشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شرا بو پیما نې د ې تا نه جا ر منګی

زه دپستو نریو ملاؤ دپسر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری‌شم چه‌جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پښغلو قا فله کښې (فنا)
بخت و طالع ته ګوره څنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بښکه لوی‌څښتن‌مو دپر کریم‌دی ◆◆ دی حقیقی‌شافی‌اولوی‌حکیم دی
بنې اوچمن کې‌جوړروغتونوګوره ◆◆ دښت وبید یاکی درملتونوګوره
په ځینو بو ټو کښې‌تاثیر دشفا ◆◆ ځینوګلا نوکښې اکسیر دوا
جام دګلونوکښې شهدو نه پراته ◆◆ داغزی نښکې‌هم زهرونه پراته
په توروخاورو کښې کیمیا وګوره ◆◆ په هریو بوټی کښې د واوګوره
دطبیعت غبږدې روغتون دی فنا ◆◆ چه‌مرګ‌علاج‌ستادژوندوندی‌فنا

چرس

د ګلو بو ی مې خما رونه لری ☆ عطرمې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ☆ دښمن دننګ اوشجاعت دپاره
زه‌دخپل‌دوست سره دښمن‌یم‌مدام ☆ هریو آشنامې زرخریددی غلام
زه عقل و ژنم د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون‌دپاره
مانه پرهیزوکړی مضر نبات یم ☆ دژوند دښمن‌دبدبختی‌ممات‌یم
راشه‌که غواړې‌نندارتون‌وګوره ☆ د لېونتوب دژوندافسونوګوره
زه‌پەلوګی کښې‌دپر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عا لمو نه لرم
چرسی‌پروازکړی‌اند‌ښنوکی‌زما ☆ سپوزمی ته‌خبرې په‌نشوکی‌زما
دپر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لېونیان لرم زه

یو وزی انګوریم

یو وزی انګور یم نمونه د جمعیت یمه
ډېر خوږ اتفاق لري دا ني زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږوخیني
ټولوته منظور د شیرینې په برکت یمه
بن مې میګده ده دشربت ډکی پیا لې پې لاس
ډېر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه ز ما خمار مستی او کیف لخینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شې سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودی لخینې که غواړې معجزی زما
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوړ حرارت یمه
کیف می جوړوی وحشي حیوان اهلی انسان لخینې
یو خاخکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاک ندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک څښتن یم عبادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی مېوه مې انسانانو ته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمه

هلـــه په مزومزوخوندونو (فنا) کښزمه
کله‌چه‌دسرو شوند و پياله کښې خوږشربت‌يمه

دام اودانه

دخيالونوپـــرلـــې وښـــه هـــوا وه
شـيـن چمـن بـــن‌و بـوستان لويه فضاوه
په دې بن کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې ياران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هررنګ ګلان و و
يومارغه و په دې بن‌کښې ښه خوشحا لـه
دمـانـې پشان يـې ونـو کښې وه جـا لـه
بوټـې غوښې به ددې مـارغـه خـوراکو
خـوږې‌سرې ويـنـې اوبـــه‌دده‌دخښاک و
دامارغه به ګل خوږې نـوري دانـې هـم
بد لو لـې بې د خپل بـنـو جـا مـې هـم
يوزيرک صياد راپښې شو په دې بـن کښې
د مرغانو دام يې کښښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګيرشو
د صياد سره قـفـس کښې بـيـا اسـيـر شو
د ا مارغه‌نه و خايـن او رشـوت خـوارو
دده بـن مـانـې ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـيـا نـت رشـوت دانـه وه
دخـايـن دښـکـار د پـاره بهـانـه وه
دا صياد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام حلـقـې وې
د خا ين په د واړو پښـو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

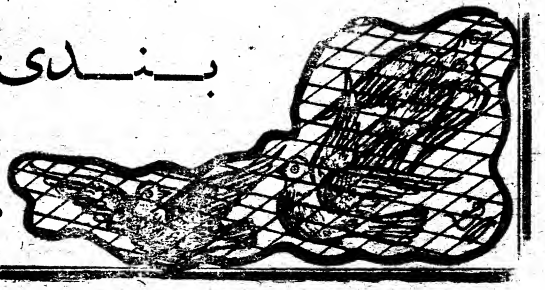

چه ستا د پښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنومې شر نګهار یاد پزی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښی
لکه خو نخواړه استعما ر یاد پز ی
خدایږ و کو تره ستا د حال په لید و
په جبلخا نو کښی مې احرار یادپزی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیر ین ګفتا ر یا د پزی
چه ستا ر نګینې بنکلې بنې ګورم
نومې د بنکلی یار سنګا ر یادپزی
چه نومدې واخلم اې نیک مرغه مارغه
د آزادی رو غې ر و یبا ر یادپزی
ته مې استا لکی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادپزی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مستـــه مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی
وفا پـه و عده وکړي ز ما د زړه طبیبه
رنځور د انتـظـارتـه د درد اورنـغ دواشی
کزي دګلـو څانـګی داستاپه احترام شی
ګلرخي ته مشغوله دګل په تماشاشی
دګل د بوټو شاته ما ځـان وی غلی کړی
نـا څـاپـه زه پیداشم لږ شانتی وارخطـاشی
باطن کښی بنه خوشحاله ظاهر کښی لږ ملاله
په نازاوپه غرور د پرزمالوری ته راشی
ته وګوري سپوږمی ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشی
زه هیله دربنکاره کړم ته د پرو کړي نازونه
یو څو شپې جنګی شی یو څو شپې پخلا شی
حیران شم چه داڅنګه یوځل شی مهربانه
ستم ځیني جلاشی وفاسره آشناشی
د مینی په دنیا کښی سلطان اوملکه شو
خمار له بي خوبی نـه رنګینه لـه حیا شی
سر کښږدي زماغږ کښی تسلیم دپاکی مینی
له سره تر قدمه یوه ټوټه و فاشی
ګل توی شی ستاپه غږ کښی ګله اوسی زماپه غږ کښی
زه ستادعشق (فنا) شم اوته راته لیلا شی

مـــــــیوه

دبادام په څېر سوری سوری ږونـدښه دی
هـغـو سترګـو کښی چـه شـرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښی جوړ شیرین‌محفل دی
خـو یـاران د زمـانـې کښی و فـا نشته
د ګپلاس ګپلاس کښی نېه خوازه شربت شته
خـودژړو پیالـه‌کښی صـدق و صـفـانشته
د فـلـك لـه لاسه شین دناك غمناك زړه
چـه د نـرخ بـازار کښی‌ولـی بـقـا نشته
د سـرو شونډو پـه عناب صفر امـا تېږی
دمـیـن تـنـدې‌تـه بـلـه‌دوا نـشـتـه
بهی نـاری زېړ رنـګ ستا اې رنـځـوره
نـاك مـنـه د مـخ اوزنـې (فـنـا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زېړو سرو ګلانونه لمن کښی ګلستان لرو
ډېرښه رنګین‌بن یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
سی.بنی منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌پر
شاو خوا دروکښی دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونـی ځنګلونه بو ټی هرڅه رقم
ګل لرو اغزی لرو غا ټول او ارغوان لرو

دوبی کښی هم واوري وی زمونږ په جګوځوکو کښی
ځکه پسرلی کښی مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
بې غونډې بنې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینې غښږ کښږ دیوته
هم د مستو پېغلو بنو ځلمیانو ډېر خوبان لرو
لوی لوی ګړ نګونه مودعزم او ثبات ننې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و ږې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغوندې غرځان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
زهرو کښی حکایات اوروایات ګوره بې شان لرو
ډېرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی ر نګینې د غلیم په خون
خاورو لاندې ډېر دوطن لارکښی شهیدان لرو
ډک له سر لوړه او افتخار لرینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شاهدام آب و هوا زمونږ
تاجیو مونږ د مخکې ننګیالي خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زهرو کښی ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوزه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ لکه (فنا) درد مند شاعر او ترجمان لرو

توريمه په رنګ خو سره لعلونه سره ګلان لرم
غېږ کښې د شيرينې او ليلا پشان خو بان لرم
يوسر کښې مې بن بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت وبيديا اوشار داګونه دی
ځان که دې لږ خوار کړم زه به جوړ درته ګلزار شمه
زه که دې له پاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وګرم پر مختګ نړۍ کښې دې پر په ښه نوم يادشمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځيغې
لاره کښې دننګ ناموس وپر يږه مه کشتن ځينې
مـانـه پيدا شوی يـې (فنا) زه ستاجو هريمه
مـاتـه کم نظر مه کوه ګنج د سيم او زريمه

تيزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبيه شی
لېونی قيس ته باران زما ليلاده
چه په سرو وينو ګلګونه شمه هله
له ګوهر اولعل نه جګه زما بهاده
دوطن په خپواکۍ کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنګر زماده

د خوارانو حال ته ځیر شه اې بډایه
چه یې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانې به رنګه کرمه پوه شه
چه ولاړدې دمانې تلداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقیاس دکم او زیات یم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و یاقوت زمانومونه
زماغېږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډېر شه کلک درسونه
چه ټوټه مې د ثبات عزم دنیاده

کوچی

لەحیااوشرم‌ونازه دکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولې کښې
دکمیس پاولې یې ستوری مخ سپوږمې وه
ځلېده اوبرښېده توره کېږدې کښې
یابی‌ورېخ دتورکاکل پەمخ خوره شوه
یابه‌وه کېږدې روښانه دې سپوږمې کښې
بې حیاوزمه بەورغله کېږدې ته
ځان بې واچاوه دناز غاړه غړې کښې
په زړګی کښې یې اوربل دپېغلتوب‌و
ناقراره دځوانې په بې صبرې کښې
د هوس هیله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستې کښې
شوه ناڅاپه د (فنا)له خیا له پټه
دکېږدې پرده یې‌ولوېده سپلې کښې

آسمانی پیغله

★ ته دشپی★ناوې یې دې لویی★فضا کښی ★ ★
را روانه یې په ناز★ستورو نخا کښی★
لکه نجل★په ناز غرر و او ★ په نخرو لخی ★ ★
شه سنګینه په تکمین او په ورو ★ ورو لخی
★ هسی ★بنکاري★د شا ★عر دخیال نظر کښی ★
لکه پیغله چه سنګاره شی سره زر کښی ★ ★
خوارغریب★شاه وګدادی★خریدارستا ★
نه ولور دی تاکل★ شوی نه رو یبار ستا ★ ★
کله بدر ★او محاق کله★هلال شی ★
★ یا د سپین★مخ تورو وروڅو ★په مثال شی ★
د محاق څا در نه نیم مخ★را بنکاره کړې
★ لکه ★پیغله پلو★ لاندې نندارہ کړې ★ ★
د خمار او کیف★نه دکی تما★ شی ستا ★ ★
خورې★ بحر وبـر فضا کښی پلو★شی ستا★
کیفیت د پاکی★مینی ستا رنا کښی ★ ★
★ د ښایسته حس ★جلوې★دې تماشا کښی ★
د خوبانو★په مثال کله کبدای شی ★ ★
د دلبر سره مې سیال ★کله کبدای شی ★ ★
★ نه دې★ پوزه نه دې★غوز ★نه دې شین خال شته ★
نه دې یارغوندې ★ښایسته★بنکلی جمال شته ★

★نه‌دې‌سرې‌سترګی★خمار پې نه سور★شال شته★
نه★دې نا زاو★دکزو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم دیار★تسلکړم په★د یدار ستا
د زړه★چاک ګنډم★د وړانګو په★هر تارستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځینې ډېره★و فا★دا ره
د فراق شپه★کښې‌دې‌وړانګې★سر پې لمبې★دی
★پلوشې دې‌زخمی★زړو نوته★بر چې دی★
د و★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم‌یی
دمینو★پاک محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوند‌ې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابنکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★ګرپوان د★پیعمبر کښی★
★ستاله نوره★ډک د میو★پیمانه شی★
ستو★ری ستاد★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ د خیبر★لار سپینو★شیدونه
جوړ★وې د کیمیا★بوټی له★اغزونه
تالید★لی دمستا★نو پیما★نی‌دی
تالید لی★د ځوانا نو★جبل خانی★ دی
تالیدلی★په سرو ینو★شهیدان★دی
★تالید لی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پته شی★د ور پخو په★څادر کښی
یا★غاړې شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زړه★بنکار ې★د شړشم د ګلو★باغ یې
د غریب★د لار د خوار★د کور و★څراغ‌یې
ستا څراغ★د مظلوما نو★سره مل★دی
★ستا رنا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

ای سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما بنا م یې
په یوه سترګه ټو ل گورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شړه اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
ای سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

اور بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسکین اوهر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت زما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تو پیر دی پید اشوی په جهان کښې
حیوانی فطرت غالب شو په انسان کښې
زه پخوا و مه خو راك د ا نسا نا نو
خوروی مې اوس انسان په بو دگا نو
دغوایانو دپښو لا ندې یم غوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هر غوجل کښې
زماشر ا ب پهری کا فر په سیم وزر نن
مسلما ن را ته په کمه کړی نظر نن
زه دفقر خاکسار ی ته کیمیا یم
(فنا) ر نځ د حر ص و آ ز ته بنه دوایم

سپین زیری مالیار

یارانې مې دبلبل او گل لیدلی ✻ سې نغمې مې د مرغانو اورېدلی
صبا یی به کړخېدم دگلو خوا کښې
لور رمبی به مې هر کله وپه ملاکښې
له اوښونه مې اخیستی دصفا د ر س
له بلبل نه مې اخیستی دوفا درس
د سپو ز می دشپو لذت مې نه هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړی غاړی لید لی ډېرې څا نګې
ما لیدلی د سپوز می زرینې و ړ ا نکی
دلمر څرك په ژبه دا اقرار می یاددی ✻ دشبنمو دنیستی قرار مې یاددی

زما لاسو نو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ما په اغزیو دی ا پستلی
باران نو د پر ژړ لی دی صحرا کښې
ما څولخان ا غزی ر ښلی دی بېدیا کښې
چه یاد پزی مې د اوښ او شاړ د اګونه
د غا ټول پشان مې زړ ه لر ی داغو نه
د خوښی سر وغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا لخانته ژړالری په پای کښې
د آبشا ر و فوا رو فر یا د ژ ر ا ده
د غوټی د خوښی ژوند یوه خندا ده
ما لیدلی دی رنګین ښا یسته ګلونه
د خو با نو په ا و ر بل ټپر لاسو نه
مستي پښغلی ګرځید ې به په هر بن کښی
مینا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښی
ګلو لاندې به وېدې وې نجونې ځوانی
په سینو به یې د پری د ګلو پا نی
اندا مونه مې څنا رغوندې لر ز پزی
د شبنم په څېر می او ښکی را تو یېزی
ضعیف شوی نور دستر ګو کم می زوردی
په څراغ د زړه کښی بل د مینی ا و ردی
د سپین ګل پشا ن می زیره شوله سپینه
خو لخو ا نېزی زما پس ته پس ته مینه
پسر لی کښی (فنا) شین بن او بوستان دی
پر ما و ا و ره ا وری عمر می خزان دی

دشکوفي جشن

شکوفي دطبیعت شهکار هنریی
ته د څانګو په افق کښي سپین‌سحریی
دماشوم په څېر دښاخ زانګو کښي زانګی
ګوشواره‌یی‌ته‌دښکلي‌پېغلي څانګی
ستا په‌ګل کښي‌دلمخوانی پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښي دې دعشق اومینی‌راز شته
تل‌په‌تاوی ښکلي څانګی‌مرمر یني
لکه خیال سره غاړې وی لېچی سپینی
یی د لښتوپه سپنسی کښي مرغلرې
سپینی‌غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګی نه‌تویېږې
د چمن دپېغلوبوټو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښي جشن چراغان شی
ډېر خوبان دې په‌ښکلا مین‌حیران شی
غوړوکی ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلي څانګې سپین‌وریښمین څادریی
رسېدلی دښکلا په لوړ معراج‌یی
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یی
ته په څانګو کښي خیالی‌ید بیضایی
دبهار ناوې دسپینی‌خولی خندا یی
یادوې ژمی واورینی څانګی‌ما ته
لمیروې مې د غریب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لاس
ستا لمن نه‌لپړي غواړم د ګلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکی خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښی

دارغوان مشعل

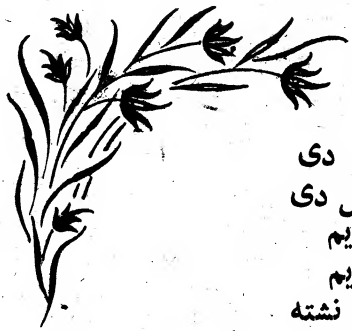

هره څانګه می د سرو ګلو مشعل دی
لکه سړي منګلی اوړه ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو ا نعکاس یم
په نکریزو بنه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پانه ګل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعر خیال‌ته مې څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېږی یم دغرو باننګه نجو نه
تشبیه‌نکړي زماڅانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم ر نګین لاس
که می وپوښتی (فنا)څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دوربښمو چنجی

دتوت پانه‌می خوراك‌دی چه‌نبات‌دی✲دوربښمو په‌کفن کښی‌می‌ممات‌دی✲
دوربښمو په‌چنجی‌مشهورحیوان یم✲انسانی‌خدمت‌نه‌جارز ماحیات‌دی✲

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټې پیا له کښې عطر د ګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر خې ستا په تورې شپې کښې هم رڼا شته
ته د ګل په مخ خولې د شرم اوناز یې
هم د آب هم د آ بر وسپیڅلی راز یې
د شنبلی په تېره څوکه هسې بنکاری
لکه اوښکې وی بڼو باندې ولاړې
داغزی په نښ کښې جوړ د زهر افسون یې
په ساغر د ګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې بنکارې د شنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل د پېغلې تن کښې
ته صدف یې د سپین غاښ خوله دغوټې کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ د سپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې د چمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس زلې باران ستا
په نڅا او پټ راڅې د شپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته د شپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خو د ورځې بیا وزمه راز د ممات یې
د نسیم په وزرالوزې آسمان ته
ته په لمرمین بې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې د ګل مخ شی بې آبه
غوټې واړه بې پردې شی اې سیمابه

له پستې نه‌ځي دعلوې پاك حرم ته
محوه کېږي له و جوده ځي عدم ته
د حیات اوبه اوهم دمرګ‌سراب یی
دفانی ژوندون تعبیر لکه حباب یی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا یې
درسته شپه ژاړې صبا ته بیا خندایې
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښې
ژاړې او ښکې تو یوې دچا په غم کښې
ګوندې ستابه‌کوم‌یتیم کو نډه‌یادېږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښې راتو یېږی
یابه ناوې دواده شپه کښې ژړ ېږی
په‌الماس‌ګوته‌سره زرجبری‌ودېږی
یې دآب ، آ برو ، حیا او صفاټکی
ددرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر یو خاڅکی دې په در ګوهر حسا ب دی
په ګلپا نې کښې(فنا)تـه‌زوړشراب‌یـې
دهنر اوشعر جهان کښې‌انقلاب یی

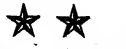

مرګ‌او ژوند

طبیعت‌په‌پسرلی‌کښې ژوندی‌کېږی
بیاپه دوبی‌کښې پخېږ ی ځلمی کېږی
شی رنځوردردمندزهیر اوزړخزان کښې
ژمی‌مری چه ډېر ناتوان‌سپین‌زیری‌کېږی

دبز گرچیغه

د وطن دبن نیا ګکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی زړا باران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرې هغه به ربی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بز ګر یم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خپشاوه

خپشاوه که دادب بن په قلم شی
نوبه هلهشین زرغوند زړوحرم شی
ای ځلمیه د هېواد دبن ما لیا ر شه
باخبره داغزیږو لسه آزار شه
خپشاوه کړه له مخه خنډ وخار ونول
چه وطن دی بن بوستان گل وګلزار ټول

ښایی پرې شی د خو درو بوټو سر ونه
چې یې ګټې لحینې د هر وی ضرر و نه
دنهضت بن و بوستان ښه پاك صفا کړه
خطر ناك اومضر بوټی ټول امحا کړه
ته کړه یاکه د هیواد دپېشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په هر چه که خپشاوه د ظلم بن شی
(فنا) هلته سمسور باغ د وطن شی

تمباکو څه وایي

★ زما پاڼه د چلم د خولې تاج دی ★
★ په لمبو کښې سوزېدل زما معراج دی ★
★ په مینې د یارانو انجمن کښې ★
★ لرم دپېر خریدا ران په هر وطن کښې ★
★ د لوګیو په حلقو کښې می بندیان شته ★
★★★★★★ زولنو کښې می بابنده پر عملیان شته ★
★★★★★★★ کله څه هم مضر د ښمن زه د روغتیا یم ★
★ د دوکـتور طبیب حکیم د رنځ دوا یم ★
★ زه د ښمن یم دهغه چه زما مل شی ★
★ کیوچې وان زما عمل کښې بد عمل شی ★
★ له سیروشونو وخو لګې اخلم چه سیګار یم ★
★★★★★★ باکې خولې مبردار وم که زه نصوار یم ★
★★★★★★★ که څه هم زما لوګی نا پاك حرام دی ★
★ خو عاقل آزاد انسان زما غلام دی ★
★ بد لوم زر په ابرو دامې کمال دی ★
★ سوزوم پیسې دخلکو دامې چال دی ★
★ لوبی کړم په هوش او فکر د انسان زه ★
★ دبشر تمیز (فنا) کړمه حیران زه ★

غاټول

د صحرا دوچوشونډ وترجمان یم
غم شریك دلعل یاقوت اودمرجان یم
د دښتو نوتما شاکړم لجګرخونه
دوطن غم په سروو ینو کړم ګلګونه
زه له باغ اوله باغوانه بې نیازیم
د خونخوار ودرنګینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ داګونو بې آبیکړم
زه دسرو ستر ګوداوښکو پیاله یم
په سرو ویښو لیکل شوې مقاله یم
تورو خاورو ته به ورګرمه سره وینه
په هوس دسرسبزۍ په ډېره مینه
دلیلی دښکلی مخ سره هم راز یم
دمجنون داغی لرمون سره دمسازیم
خال په ښکلی مخ داغی کړم په لجګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
دشهید دقبر سرته بل څراغ یم
دمزار په شاوخوا یې رنګین باغ یم
دزړه داغ مې درنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ دشهید دروح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو ګلګون کړم
تو یول دبېګناه خون لخګرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنڅ قاصد یم

بېګناه ته پاک محل جنت نشان یم
ګنهګار و ته دوزخ په‌دې‌جهان‌یم
که مظلوم او بېګناه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سپلو آتش فشان یم
د قاتل زانې‌رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته ګور ستان یم
لرم شرنګ دزولنو لخنخیر هر ګوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان‌یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته ګلستان یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه ګمې غوارې زه زندان یم

★★★

زرکې ته

تا ته چه گور مه بهار یاد یزی
د پښتونخوا مځکه کوهساریا دیزی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانوسره بسکاریا دیزی
چه ستا د ناز اونخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز فتاریا دیزی
کله چه ستا بسکلی څېره و ینمه
نو د محبوبې تش دیداریا د یزی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سیږی
خوږی خبرې د رویبا ر یا د یزی
چه په قفس کښې ستاسندری و اورم
د گنهگار و ا ستغفا ر یادیزی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د یزی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېز گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ بنکلا بنایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جوړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې ✲ سینې باغچه کښی گل گلزاردی
✲ د نجلۍ په غېز کښی موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسونو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښی د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سر و گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښی دگل تاج ✲دۍ
د✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گوپه نرگس✲ کښی شراب څمکه
گلالی✲ مخ نې عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ بنه شیر ینه خولگۍ ✲اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېزم ✲
بیادعطر وبوی جهان✲ کښی محوه✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲پانه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوند و ن بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغی بیا خزان شو

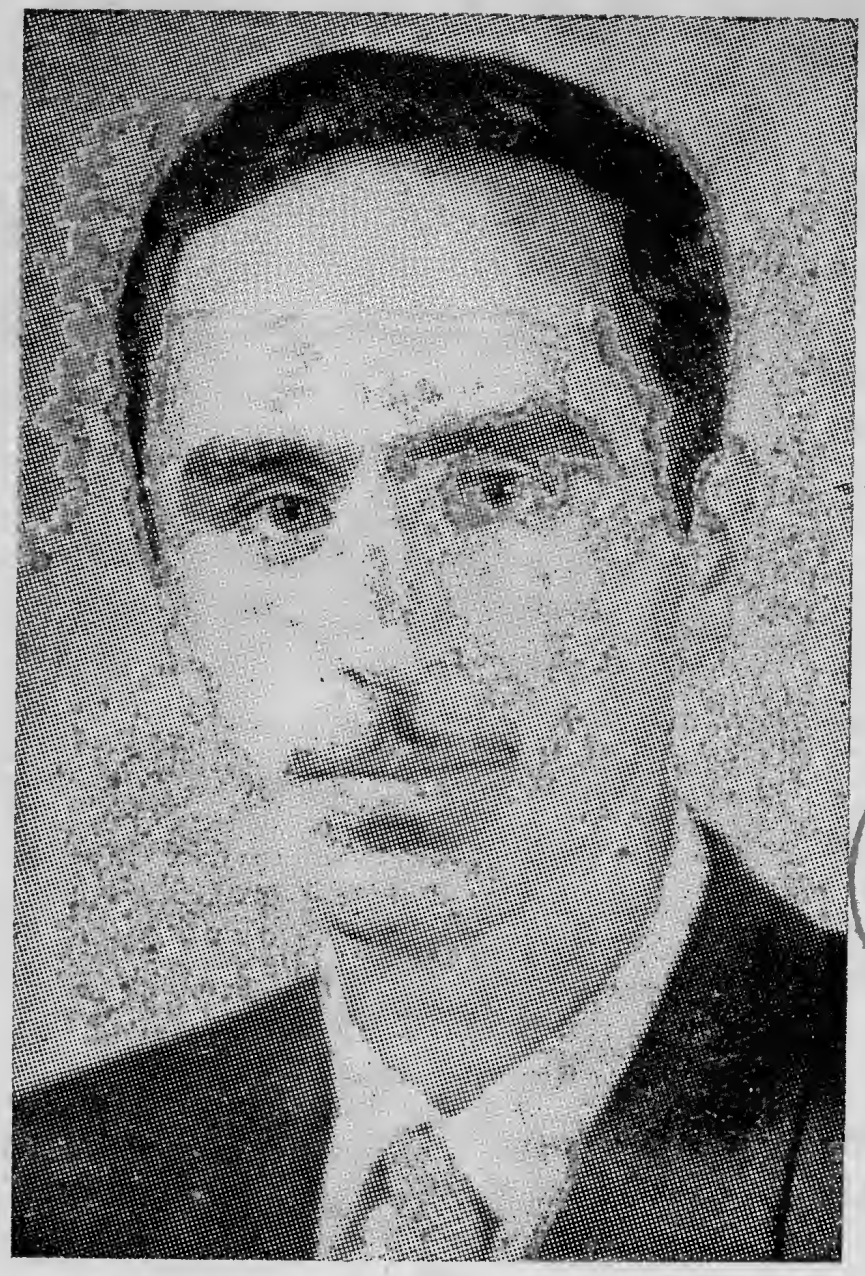

PROPERTY
ACKU
G185

محمد جان (فنا)

پای

څونړۍ کښې دژوندون اومرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دې نشته هغه ته یې ☆ بل ضروردهر آغاز پسې انجام شته

کور ودانی

د بناغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومې امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرګندوم.

د بناغلی چراغعلی دحروفچینی مدیر، بناغلی ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې اوقدر وړبولم او د دولتی مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ ګلبرګها — دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبی — (نظم)
۳:ـ چارګل — (نظم)
۴:ـ پتنګ — (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال — (نثر)
٦:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کربنه	ناسم	سم	مخ	کربنه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	٦	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پشرلی	پسرلی	۱٦	۱۳	نندراه	نندارە

DE
SHAER PESARLAY
BY
M. JAN (FANA)
APRIL 1961
KABUL

دولتی مطبعه

کابل